

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри ФМФР

“ ____ ” _____ 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
за магістерською програмою професійного спрямування
Фінансовий та страховий менеджмент

на тему:

**РЕСУРСНА БАЗА ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ: ПРИНЦИПИ
ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ**

Виконавець:
студентка ЦЗВФН

Дедикова Дар'я Олександрівна

/підпис/

Науковий керівник:
к.е.н., доцент

Лапіна Ірина Сергіївна

/підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНОЮ БАЗОЮ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ.....	6
1.1 Ресурсна база комерційних банків як основа банківської діяльності	5
1.2 Оцінка складових ресурсної бази фінансової установи	13
1.3 Організаційно-методичні засади регулювання ресурсної бази фінансових установ в Україні.....	25
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНОЮ БАЗОЮ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ (НА ПРИКЛАДІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ПАТ «МІСТО БАНК»).....	33
2.1 Аналіз основних показників діяльності ПАТ «Місто Банк».....	33
2.2 Аналіз залучених фінансових ресурсів ПАТ «Місто Банк».....	37
2.3 Аналіз ефективності використання ресурсної бази комерційного банку ПАТ «Місто Банк».....	48
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНОЮ БАЗОЮ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ (НА ПРИКЛАДІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ПАТ «МІСТО БАНК»).....	55
3.1 Прогнозування зростання залучених фінансових ресурсів ПАТ «Місто Банк» на основі економіко-математичного моделювання	55
3.2 Мінімізація ризиків у процесі формування банками ресурсної бази в сучасних економічних умовах	57
3.3. Шляхи вдосконалення роботи банків в процесі формування ними ресурсної бази	69
ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	87
ДОДАТКИ.....	92

ВСТУП

Ресурси фінансової установи, а саме комерційного банку відіграють ключову роль в банківській системі та економіці України в цілому. Вони забезпечують операційну діяльність банків, що в свою чергу дає можливість до накопичення коштів, користування запозиченими ресурсами, надання кредитів, дає можливість розвитку банківської системи.

На сьогоднішній день розвиток української економіки характеризується тенденцією постійного підвищення вимог до банківської системи, оскільки її основним призначенням є сприяння поступальному економічному розвитку й зростанню конкурентоспроможності вітчизняного господарського комплексу, що є пріоритетним в умовах поступової інтеграції у європейській та світовий економічний простір. Підвищення вимог до банківського сектору передусім пов'язаний з особливим місцем банківських установ на фінансовому ринку, оскільки саме банки виконують роль провідних фінансових посередників та забезпечують переміщення фінансових ресурсів між окремими регіонами, галузями господарства та суб'єктами економіки з метою задоволення їх потреб у фінансових ресурсах. Такий розвиток подій вимагає від вітчизняних банківських установ відповідного нарощення ресурсної бази, а також формування її оптимального складу й структури та вдосконалення роботи банків у цьому напрямку.

Фінансові ресурси комерційного банку – це основа основ діяльності будь-якої фінансової установи, оскільки процеси утворення ресурсів і надання позик перебувають у тісному взаємозв'язку. Тому розуміння економічного змісту фінансових ресурсів комерційного банку, визначення проблем пов'язаних із їх ефективним формуванням і доцільним використанням, надзвичайно важливе, особливо для українських комерційних банків. Саме нашим, вітчизняним, комерційним банкам надзвичайно важко вирішувати це питання – формування ресурсної бази

банків та ефективність її використання.

Отже, актуальність даної роботи полягає у постійній необхідності надання особливої уваги питанню, щодо визначення складових банківських ресурсів, стану ресурсної забезпеченості банків, їх організацію і регулювання та напрямки удосконалення управління ресурсною базою.

Необхідність оптимізації та вдосконалення процесу формування ресурсної бази банків в сучасних умовах ринкових перетворень економіки спричинили появу великої кількості праць вітчизняних та зарубіжних авторів, присвячених дослідженню теоретичних і практичних аспектів формування ресурсної бази комерційних банків. Значний внесок у дослідження проблеми формування ресурсної бази банків зробили Г.А. Асхауер, М.Д. Алексеєнко, І.Т. Балабанова, Ю.А. Бабичева, А.П. Вожжов, О.В. Васюренко, Д. Гладких, О.В. Дзюблюк, Ж.М. Довгань, К.Т. Дитц, Е.Ф. Жукова, О.Д. Заруба, В.І. Колесникова, Д. Дж. Карлсон, Т. Кох, О.І. Лаврушин, А.М. Мороз, П.В. Матвієнко, Д. Мак Нотон, Л.О. Примостка, Г.С. Панова, М.І. Савлук, Д.Ф. Синки, В.М. Усоскин. Однак, проблема формування та використання ресурсної бази банківських установ потребує подальших досліджень та узагальнень.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо ефективного формування та використання ресурсної бази фінансових установ на прикладі комерційних банків.

Зазначена мета окреслила коло наступних завдань:

- узагальнення наукових підходів щодо сутності, видів та принципів формування ресурсної бази комерційних банків;
- визначення теоретичних засад формування банківських ресурсів;
- здійснення аналізу власного та залученого капіталу банку ПАТ «Місто банк» та механізмів його використання;
- на основі здійснення аналізу теоретичних засад управління банківськими ресурсами та практичних механізмів реалізації в ПАТ «Місто банк»

обґрунтування напрямків підвищення ефективності формування та використання фінансових ресурсів банківських установ.

Об'єктом дослідження є процеси формування та використання фінансових ресурсів у комерційному банку ПАТ «Місто Банк».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні основи управління ресурсною базою фінансової установи та оцінка ефективності її формування на прикладі комерційного банку ПАТ «Місто Банк».

У процесі дослідження застосовувалися такі загальні та конкретні наукові методи дослідження: структурно-логічний аналіз (при побудові структури роботи); аналіз, синтез, системна оцінка (при з'ясуванні понять); індукція; метод угруповань; метод економічного аналізу (при оцінці динаміки та структури основних показників діяльності банку); метод графічного аналізу (для кращого сприйняття основних показників діяльності банку); конкретизація тощо..

При виконанні роботи були використані наступні джерела інформації: фінансова звітність та аудиторські звіти банку відповідно національним стандартам та стандартам МСФЗ, які були отримані з офіційного сайту банку, наукові та періодичні видання, нормативно-законодавчі акти України, наукові монографічні видання вітчизняних вчених. Також були використані аналітичні дані Національного банку України та Комітету статистики України.

Матеріали дослідження були висвітлені на III Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами» (ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», 2019 рік.)

ВИСНОВКИ

У дипломному дослідженні наведено теоретичні узагальнення та надано практичні рекомендації щодо вирішення проблем формування банками ресурсної бази. Це дало можливість сформулювати наступні висновки теоретичного, методологічного та науково-практичного характеру, що відображає вирішення основних завдань дипломної роботи відповідно до поставленої мети.

З'ясування сутності ресурсної бази банківських установ обумовлює необхідність з'ясування економічного змісту понять «банківський капітал» і «банківські ресурси». Дослідження основних підходів до визначення даних понять дозволило розглядати банківський капітал у широкому розумінні, як сукупність грошових капіталів (власний і залучених коштів), якими оперують банки, і який приносить власнику банківський прибуток. Дослідження передумов формування банківських ресурсів показало, що основною умовою ефективної акумуляції банківських ресурсів є стабільне економічне становище країни та довіра суб'єктів ринку до банківської системи. В умовах кризових явищ в економіці важливою умовою для мобілізації тимчасово вільних коштів суб'єктів ринку є наявність сформованої ресурсної бази належних розмірів, яка здатна підтримати ліквідність та забезпечити фінансову стійкість у непередбачуваних ситуаціях. Порівняння поглядів вчених на поняття ресурсної бази банку та ресурсів надало можливість в даному дипломному дослідженні використовувати їх як синоніми, тобто ототожнювати поняття «банківські ресурси» та «ресурсна база».

Важливим моментом при плануванні стратегічних напрямів ресурсної політики банківської установи є формування залучених ресурсів, від обсягу яких залежить можливість банку проводити активні операції. Визначальним аспектом ресурсної політики банків при залученні ресурсів є підтримання належного рівня ліквідності, що в свою чергу тягне за собою необхідність дотримання банками оптимальної структури залучених ресурсів, формування

котрих також зазнало впливу, як загальносвітових, так і внутрішніх економічних і політичних тенденцій в країні. Результатом такого впливу стало перегрупування депозитів у бік скорочення їх термінів, що негативно позначається на можливостях здійснювати довгострокові вкладення банківських установ.

Оцінка умов формування третьої важливої складової банківських ресурсів показала, що в період кризових явищ в економіці країни особливого значення набуває здійснення міжбанківського кредитування. Як показало дослідження ринку міжбанківського кредитування в різні роки попит на кредитні кошти змінював тенденцію. Вплив на динаміку банківських запозичень впродовж останніх років мали строки закордонних запозичень, розгортання кризових явищ у вітчизняній економіці та спад довіри клієнтів до банків. Необхідність, у цей період, підтримання банками ліквідності на належному рівні спричинило збільшення обсягів міжбанківських запозичень.

Кваліфікаційна робота магістра виконана на матеріалах ПАТ «Місто Банк». До елементів управлінської стратегії ПАТ «Місто Банк», які пов'язані з формуванням структури активів та пасивів належать аналіз тенденцій в динаміці окремих груп балансових даних з подальшим прогнозом розвитку структури активів та пасивів банку, збір та обробка інформації про ринкові відсоткові ставки за пасивними та активними операціями в банківській системі. Особливу увагу приділяють оцінці чутливості до змін відсоткових ставок, розробці методів управління співвідношенням активів та пасивів, чутливих до зміни рівня відсоткових ставок, методів перевірки різних управлінських стратегій управління активами та пасивами.

На фінансовий стан банку та перспективи його розвитку впливає система факторів, визначальним серед яких є рівень капіталізації. Тож нарощування та поліпшення якості капіталу з метою забезпечення фінансової стійкості та сталого розвитку є пріоритетним завданням ПАТ «Місто Банк».

Інтегрований підхід до управління активами та зобов'язаннями базується на таких основних принципах: визначення стратегії та цілей, для

досягнення яких необхідно якомога повніше контролювати обсяги, структуру, доходи та витрати як за активами, так і за пасивами; контроль над активами повинен бути скоординований із контролем над пасивами таким чином, щоб управління активами та пасивами характеризувалося внутрішньою єдністю; головним елементом стратегії управління стосовно формування структури активів і пасивів є прибутковість; управління ризиками є актуальним завданням банківського менеджменту, для вирішення якого необхідно подбати про методологічне, організаційне, інформаційне та програмне забезпечення ПАТ «Місто Банк».

Фінансова стійкість та ефективність діяльності ПАТ «Місто Банк» значною мірою залежать від якості, стабільності його ресурсної бази, оптимального співвідношення між статутним капіталом, резервним фондом, коштами суб'єктів господарювання, вкладками населення, субординованим боргом, міжбанківськими кредитами.

У роботі було проаналізовано власний та залучений капітал, його динаміку за 4 роки, проведено аналіз фінансових показників та обґрунтовано причини спаду ефективності діяльності.

Аналізуючи стан капіталу, ми визначили відповідність його розміру вимогам Національного банку України. У 2016 та 2017 рр. рівень захищеності від інфляції має середнє значення, а у 2018 р. має високе значення, що передувало тому концентрацію банку на матеріальних активах для зменшення ризику втрати коштів за рахунок зміни курсів валют. Однак одностороннє використання капітальних ресурсів може призвести до погіршення ліквідності та платоспроможності банку.

Важливою складовою ресурсної бази банку є залишки коштів на поточних рахунках клієнтів та на коррахунках інших банків, тобто депозити до запитання. Аналіз залишків коштів на рахунках клієнтів з позиції ліквідності балансу здійснюється на основі даних про їх частку в загальній сумі зобов'язань. Значна питома вага депозитів до запитання негативно відбивається на стані ліквідності банку: по-перше, погіршується

співвідношення ліквідних активів та зобов'язань до запитання, яке характеризує поточну ліквідність; по-друге, знижується стабільність ресурсної бази банку. Згідно з аналізу ми можемо зробити висновок, що банк веде пасивну кредитну політику, хоча цей напрямок важливий для банку, але не є найбільш пріоритетним.

У сучасних умовах економічного розвитку країни, коли залучення строкових депозитів ускладнюється внаслідок дефіциту власних оборотних коштів підприємств та високих темпів інфляції, зростає значення міжбанківських кредитів під час формування ресурсної бази банків. Основною перевагою цього виду ресурсів є висока мобільність цих коштів, головним недоліком - їх відносно висока вартість. Все це обумовлює необхідність розроблення методики аналізу цих операцій, яка дала б змогу ефективніше управляти пасивними та активними операціями з міжбанківського кредитування.

Щодо аналізу ресурсної бази ПАТ «Банк Форум», можна відмітити, що економічна та політична криза не пройшла не помітною. В цілому кредитний портфель банку суттєво зменшився, та водночас збільшилась прострочена заборгованість по ньому. Але дивлячись на всі продукти, які надає банк, то можна сказати, що заборгованість по ним в останні роки почала зменшуватись, що є позитивним моментом для роботи банку.

Виявлення ризику зменшення портфеля зобов'язань комерційного банку є дуже складним завданням, яке залежить від урахування ліквідності та платоспроможності банку, кон'юнктури фінансових ринків та соціально-економічних умов в цілому, законодавчо-нормативних умов, політики в сфері залучення та запозичення коштів і, відповідно, поведінки вкладників та кредиторів, ефективності стратегії управління активами і пасивами та успішності її реалізації, іміджу банку та його репутації, інших факторів.

Оптимізація роботи банків з формування ресурсної бази потребує особливої уваги приділяти вивченню та мінімізації ризиків банківської діяльності. Серед ризиків, які виникають при формуванні банками ресурсної

бази у якості головних визначено ризик незбалансованої ліквідності, ризик втраченої вигоди, процентний ризик, ризик трансформації. Мінімізація впливу даних ризиків на формування банківських ресурсів повинна забезпечуватися комплексним управлінням та відбуватися поетапно, а саме: 1) виявлення ризиків; 2) виявлення джерел інформації необхідної для оцінки ризиків; 3) оцінка імовірності реалізації ризиків; 4) вибір методів мінімізації чи уникнення ризиків; 5) ретроспективний аналіз результатів управління ризиками.

Важливим напрямом підвищення ефективності реалізації ресурсної політики банку є вдосконалення традиційних напрямів роботи банківських установ щодо мобілізації тимчасово вільних коштів на фінансовому ринку. Зокрема це передбачає: 1) проведення дослідження кола існуючих та потенційних клієнтів банку, аналіз джерел їх доходів і фінансові очікування, вплив коливання рівня цін з метою повного задоволення потреб клієнтів; 2) розширення клієнтського сегменту банку за рахунок залучення представників малого бізнесу та молоді, як потенційних власників депозитних рахунків; 3) проведенням банківською установою роботи щодо збору інформації про клієнтів; 4) розширення спектру продуктів та послуг, що надаються; 5) розширення маркетингових прийомів щодо просування банківських продуктів; 6) мінімізація витрат при формуванні ресурсної бази банків.

Таким чином, виділення напрямів роботи щодо оптимізації роботи банків з формування ресурсної бази, сприятимуть відновленню довіри вкладників до банківських установ, залученню більших обсягів ресурсів, подоланню наслідків економічної кризи та підвищенню ефективності, як самого банку, так і банківської системи країни в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авансова І.А. Передумови регулювання кредитної діяльності в Україні: історія і сучасність [Текст] / І.А. Авансова // Банківська справа. - 2007. - № 4. - С. 79.
2. Алексеєнко М.Д., Герасимович А.М. Аналіз банківської діяльності. - К: КНЕУ. - 2006. - 600 с.
3. Башлай С.В. Проблеми та перспективи розвитку іпотечних кредитних відносин [Текст] / С.В. Башлай / Регіональна економіка. - 2006. - № 1. - С. 109.
4. Барановський О.І. Розвиток банківської системи України. - К: Ін-т екон. прогнозів. - 2008. - 584 с.
5. Березовик, В.В. Проблеми правового регулювання кредитних операцій [Текст] / Березовик, В.В. // Вісник Національного банку України, 2009 - № 7. - С. 30.
6. Білобловський С.В. Окремі аспекти системи оцінки кредитного ризику банками [Текст] // С.В. Білобловський // Економіка. Фінанси. Право.- 2009.- № 3.- С.32.
7. Бондаренко, Л.К. Поняття кредитного портфеля комерційного банку і критерії його конкурентоспроможності [Текст] / Л.К. Бондаренко // Вісник Національного банку України. – 2009. – № 3. – С. 33.
8. Вовчак О. Банківська справа. - К: Новий Світ-2000. - 2008. - 560 с.
9. Вожжов С. П. Ресурсний потенціал як чинник ефективності регулювання банківської ліквідності / С. П. Вожжов // Вісник Київського Національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка ; редкол. : В. Д. Базилевич (відп. ред.) та ін. ; Київський Національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ : Київський університет, 2009. – № 115 – С. 19–22.
10. Вітлинський В.В. Кредитний ризик комерційного банку. Навч. посібник. / В.В. Вітлинський. – К.: Знання, 2005. – 284 с.
11. Герасимович А.М. Аналіз банківської діяльності: підручник / А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, И.М. Поросій-Вергуненко. - КНЕУ. - 2007. -

599 с.

12. Гончаров С.М. Глумачний словник економіста / С.М. Гончаров - К. Просвіта, 2009. - 268 с.
13. Гречина І.В. Аналіз якості управління проблемними кредитами у банках України [Текст] / І.В. Гречина// Фінансовий ринок України. -2010.-№ 10.-С. 42.
14. Гриценко О.І. Дослідження ефективності діяльності комерційних банків [Текст] / О.І. Гриценко, О.Б. Іщенко// Банківська справа. - 2010. - № 5. - С. 68.
15. Головченко В.В. Управління простроченою заборгованістю в банках [Текст] / В.В. Головченко // Банківська справа. - 2009. - № 4. - С. 94.
16. Гусєва И.Л. Работа с проблемной задолженностью в банке [Текст] / И.Л. Гусєва // Банковское кредитование. - 2008. - № 6. - С.14.
17. Денисенко О.Ю. Деякі аспекти правового регулювання споживчого кредитування в Україні [Текст] / О.Ю. Денисенко // Економіка України. - 2011. - № 2. - С. 42.
18. Денисенко М.П. Кредитування та ризики : навч. посібник. / М.П. Денисенко.- К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 480 с.
19. Дзюблюк О.Б. Грошово-кредитна політика в період кризових явищ на світових фінансових ринках [Текст] / О. Б. Дзюблик // Вісник НБУ, 2009. - № 5. - С. 32.
20. Дзюблюк О. В. Теоретичні та прикладні аспекти реалізації банками ресурсної політики / О. В. Дзюблюк, Ю.М.Галіцейська. – Тернопіль, 2012, - Вектор – 208 с.
21. Дмитренко, М.Г. Кредитування і контроль / М.Г. Дмитренко, В.С. Потлатюк. – К.: КОНДОР, 2005. – 296 с.
22. Долгальова М.О. Проблеми в управлінні поверненням кредитів / М.О. Долгальова [Текст] // Вісник НБУ, 2010. - № 5. - С. 37.
23. Дугін, І.М. Врахування чинників зовнішнього середовища в процесі управління кредитним портфелем банку [Текст] / І.М. Дугін // Вісник Національного банку України. – 2009. – № 6. – С. 36.

24. Дробязко А.Н. Регіональний перерозподіл ринку депозитів та кредитів фізичних осіб в умовах фінансової кризи [Текст] / А.Н. Дроб'язко // Вісник НБУ. – 2010. – № 9. – С. 13.
25. Дядечко Л.М. Управління проблемними кредитами в банках України в умовах економічної кризи [Текст] / Л.М. Дядечко // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2011. – № 3. – С. 114.
26. Егоров Е.В. Маркетинг банківських послуг: Навч. посібник/ Е.В. Егоров, А.В. Романов, В.А. Романова; Під ред. В.А. Романової. - Київ, 2009. – 102 с.
27. Євтух О.Т. Кредит як соціально-економічне явище [Текст] / О.Т. Євтух. // Економіка: новий аспект. – Луцьк: Вол. друк., 2007. – С. 251.
28. Загородній А.Г. Словник банківських термінів. Банківська справа: Термінологічний словник./ А.Г. Загородній, О.М. Сліпушко, Г.Л. Вознюк, Т.С. Смовженко - К.: Видавництво „Аконіт», 2000. - 608 с.
29. Закон України " Про банки і банківську діяльність" від 7 грудня 2000 р. № 2121-III в редакції Закону України від 17.10.2019, підстава 132-IX
30. Закон України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» // від 18 листопада 2003 року N 1255-IV (Із змінами і доповненнями, внесеними Законами України станом від 22 грудня 2005 року N 3273-IV). Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
31. Заруцька О.П. Управління ризиками – провідний чинник фінансової стійкості вітчизняних банків. Навч. посібник – К., 2006. – 187 с.
32. Зеркалов Д.В. Основи охорони праці: Навч. пос. – К.: Науковий світ, 2000. – 278 с.
33. Калина А.В. Банківська справа: Короткий словник / А.В. Калина, В.Н. Кочетков. - К.: МАУП, 2008 - 206 с..
34. Карпенко Г.В. Кредитна діяльність вітчизняних банків та можливості їх інтеграції до світової фінансової системи [Текст] / Г.В. Карпенко // Фінанси України. - 2007. - № 2. - С. 96.
35. Карчева Г.М. Основні проблеми розвитку банківської системи України в посткризовий період та шляхи їх вирішення [Текст] / Г.М. Карчева // Вісник

Національного банку України. - 2011. - № 8. - С. 32.

36. Кириленко О.П. Фінанси. Теорія та вітчизняна практика. - Тернопіль: Астон.- 2002.- 21 с.

37. Кльоба В.Л. Напрями удосконалення діяльності ситуаційного центру управління проблемною заборгованістю за кредитними операціями банку [Текст] / В.Л. Кльоба // Фінанси України. – 2010. - № 11. – С.111.

38. Коваль С. Л. Формування фінансових ресурсів комерційних банків / С. Л. Коваль // Фінанси України. – 2012. – №7. – С. 110-115

39. Козьменко С.М., Шпиг Ф.І., Волошко І.В. Стратегічний менеджмент банку: Навчальний посібник. - Суми: ВТД "Університетська книга", 2003. - 734с.

40. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: Навч. пос. /Т.Д. Косова. - К.: ЦУЛ, 2008. - 486 с.

41. Кот, Л.Л. Еволюція кредиту і кредитних відносин в умовах трансформації економіки [Текст] / Л.Л. Кот // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка . – 2010 . № 9. - С. 68

42. Кочетков В.М., Омельченко О.В. Основи аналізу діяльності комерційного банку. - К: Видавництво Європейського Університету. -2003 – 96 с.
<http://www.forum.ua>

43. Коцовська Р.Р., Павлишин О.П., Хміль Л.М. Банківські операції: Навч. посібник - К: УБС НБУ: Знання. - 2010. - 390 с.

44. Крупка М.І. Тенденції та проблеми формування ринку кредитних послуг в Україні [Текст] / М.І. Крупка // Вісник НБУ. – 2010. – № 11. – С. 39

45. Кузнецов, С.В. Кредитный портфель коммерческого банка и оценка его качеств [Текст] / С.В. Кузнецов // Банковские услуги (рус.). – 2007. – № 12. – С. 36.

46. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика: Навчальний посібник / В.Д. Лагутін,. - 3-тє вид., перероб. і доп.. - К.: Знання, 2002. - 215 с.

47. Лащ Т.А. Проблеми банківського кредитування малого підприємництва [Текст] / Т.А. Лащ // Економічний простір. – 2009. - № 23. – С.162.

48. Марчук В.П. Шляхи поліпшення управління проблемними активами банківської системи України [Текст] / В.П. Марчук // Фінанси України. – 2010. - № 11. – С. 76.
49. Мещеряков А.А. Фінансовий менеджмент у банках .- К: ЦУЛ. - 2006. - 208 с.
50. Мігус І.П. Ринок фінансових послуг. Методичні рекомендації для складання рейтингів. - К: Видавництво Європейського університету. - 2005. - 118 с.
51. Мочерний С. Банківська система в Україні. - Львів: Тріада Плюс - 2004. - 304 с.
52. Мельник О.В. Споживче кредитування в банках [Текст] / О.В. Мельник // Банківська справа. - 2008. - № 3. - С. 35.
53. Положення НБУ «Про затвердження правил надання банками України інформації користувачу про умови кредитування та сукупної вартості кредиту» № 168 від 10.05.2007 р. Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.
54. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку. Підручник. - К: КНЕУ. -2004. - 468 с.
55. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І., Соляр В.В., Маслов С.І. Основи банківської справи: Навчальний посібник. - : К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 410 с
56. Розвиток банківської системи України, як основа реалізації стратегії економічного зростання: монографія / [О.В. Дзюблюк, Б.П. Адамик, Г.Р. Балянт та ін.]; за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2010. – 384 с.
57. Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: a Revised Framework (June 2004). [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.bis.org/publ/bcbs107.htm>.
58. Лапіна І. С., Пінті А.В. Місце фінансового контролінгу в системі фінансового менеджменту промислових підприємств. Вісник соціально-

- економічних досліджень: зб. наук. праць; за ред. М. І. Зверькова (голов. ред.) та ін. (ISSN 2313-4569), Одеса: ОНЕУ. – 2016. – Вип. 2 – № 61 – С. 194-203
59. Лапіна І. С., Лопатко К.М. Фінансова стратегія: економічна сутність та місце в системі управління підприємством. Економічний простір. Економіка та менеджмент: Зб. наук. праць. – Луцьк, 2017 – Вип. 2 - с. 192-197.
60. Лапіна І. С., Домбровська С.О. Адаптація фінансової стратегії підприємства до сучасних умов в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». Херсон. – 2017. – Вип. 25 (ч. 1) – С. 138-142
61. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Лапіна І. С., Гончаренко О. М. та ін.; за заг. ред. І. С. Лапіної – Одеса: Атлант, 2016 – 313 с.
62. www.bank.gov.ua — офіційний сайт Національного банку України
63. www.mistobank.com.ua — офіційний сайт ПАТ «Місто Банк»